

LIJST VAN VRAGEN

De vaste commissie voor Buitenlandse Zaken heeft een aantal vragen voorgelegd aan de Minister van Buitenlandse Zaken over de brief van 29 november 2022 inzake het Actieplan Nederland Marokko (Kamerstuk 36 200 V, nr. 64).

De voorzitter van de commissie,
Rudmer Heerema

De adjunct-griffier van de commissie,
Koerhuis

Nr	Vraag
1	Kunt u toelichten hoe het «niet mengen in binnenlandse aangelegenheden» eruit gaat zien? Zo ja, zou u dit kunnen toelichten? Zo nee, waarom niet?
2	Hoe beschouwt u de tegenstrijdigheid in enerzijds het «niet mengen in binnenlandse aangelegenheden», en anderzijds toezeggen een Marokkaans cultureel centrum te openen?
3	Hoe reflecteert u op bestaande zorgen dat het Marokkaans cultureel centrum in Amsterdam een propagandaluik voor de Marokkaanse overheid wordt?
4	Heeft de Marokkaanse overheid toegezegd kansarme asielzoekers terug te nemen?
5	Hoe gaat u in de onderhandelingen over een uitleveringsverdrag de rechten van Nederlandse Marokkanen die kritisch zijn op het Marokkaanse regime borgen?
6	In het actieplan zijn opgenomen: het houden van jaarlijks twee bilaterale bijeenkomsten, strategische politieke consultaties en mogelijk bijeenkomsten op niveau van de gezagdragers over specifieke onderwerpen, wordt de Kamer geïnformeerd over de inhoud van deze bilaterale bijeenkomsten en consultaties, en zo ja, hoe?
7	Welke signalen heeft Nederland ontvangen over mogelijke betrokkenheid van Marokko bij omkoping van leden van het Europees Parlement, en wanneer?
8	Heeft de Belgische justitie informatie gedeeld met Nederland over omkoping door Marokko? Zo ja, welke informatie, en op welke datum is deze informatie met Nederland gedeeld?
9	Hoeveel Marokkaanse asielzoekers zijn er sinds de ondertekening van het actieplan teruggestuurd naar Marokko? Hoeveel Marokkaanse asielzoekers staan er momenteel op de wachtlijst om teruggestuurd te worden naar Marokko?
10	Hoeveel middelen zijn door de Nederlandse ambassade in Rabat toegekend aan niet-gouvernementele organisaties (ngo's) en mensenrechtenorganisaties in de periode van twee jaar voor tot aan de ondertekening van het actieplan?
11	Hoeveel middelen zijn door de Nederlandse ambassade in Rabat toegekend aan ngo's en mensenrechtenorganisaties vanaf de ondertekening van het actieplan tot heden?
12	Kunt u toelichten waarom er in een actieplan tussen Nederland en Marokko afspraken worden gemaakt over het Marokkaans Cultureel Centrum in Amsterdam? Is dit in overleg gegaan met de gemeente Amsterdam?
13	Wat weet u over Marokkaans Culturele Centra in andere landen zoals België, Canada en de Verenigde Staten (VS)? Zijn deze centra een succes en zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?
14	Betekent het regelmatig uitwisselen van informatie voorafgaand aan financiering van ngo's dat er bij elke toekenning van financiering van ngo's door Nederland overleg moet zijn geweest of toestemming moet worden gevraagd aan de Marokkaanse autoriteiten? Zijn er voorbeelden waarin Marokko bij overleg vooraf heeft aangegeven op enige wijze gekant te zijn tegen voorgenomen Nederlandse financiering?
15	Wat is het kabinetsstandpunt inzake de onafhankelijke rechtspraak in Marokko? Is het kabinet van mening dat er sprake is van onafhankelijke rechtspraak in Marokko?
16	Wat is de minimumstandaard waaraan een land moet voldoen om met Nederland een uitleveringsverdrag te mogen sluiten? Hoe beargumenteert u dat de rechtstaat in Marokko voldoet aan de minimumvoorwaarden?

- 17 Wat is er in het actieplan afgesproken over de bevordering van mensenrechten in Marokko?
- 18 Hoeveel bijeenkomsten van het gemengd comité voor samenwerking op het gebied van migratie hebben reeds plaatsgevonden? Wie nemen hier namens Nederland zitting in? Wat hebben deze bijeenkomsten concreet opgeleverd?
- 19 Hoeveel uitgeprocedeerde asielzoekers zijn sinds ondertekening van het verdrag door Marokko teruggenomen? En hoeveel zijn er sindsdien geweigerd door Marokko?
- 20 Welke voorwaarden zijn reeds geschapen voor samenwerking op het gebied van legale migratie? Hoeveel visa zijn hieruit voortgekomen sinds ondertekening van het actieplan?
- 21 Welke Europese lidstaten delen het herziene Nederlandse standpunt ten aanzien van de Westelijke Sahara?
- 22 Biedt het actieplan de Marokkaanse overheid aanknopingspunten om het leven van Nederlandse burgers met Marokkaanse afkomst te beïnvloeden? Erkent Nederland hiermee de (mede)zeggenschap van Marokko over Nederlandse burgers met een Marokkaanse herkomst?
- 23 Is er tijdens de besprekingen met de Marokkaanse premier en Minister van Buitenlandse Zaken over de nauwe diplomatieke banden en het actieplan van Nederland en Marokko aandacht besteed aan de onrechtmatige processen en gevangenschap van mensenrechtenactivisten in Marokko? Zo ja, op welke manier?
- 24 Zijn er soortgelijke actieplannen met andere landen gesloten? Zo ja, met welke?
- 25 Welke stappen zijn er vanuit de Nederlandse regering tijdens de besprekingen over het actieplan ondernomen om mensenrechtenactivist Nasser Zefzafi en journalist Omar Radi vrij te krijgen?
- 26 Is het feit dat Nasser Zefzafi vlak voor de ondertekening van het actieplan in hoger beroep is veroordeeld tot 20 jaar gevangenschap onderdeel geweest van de overweging van de Nederlandse regering om het actieplan al dan niet te ondertekenen? Zo nee, waarom niet?
- 27 Heeft het kabinet zich op enige manier terughoudend getoond om zorgen uit te spreken over het (volgens mensenrechtenorganisaties en onafhankelijke waarnemers) oneerlijke proces van Omar Radi, de Marokkaanse journalist die kort na het tekenen van het actieplan tot 6 jaar cel is veroordeeld voor onder andere «spionage voor Nederland»?
- 28 Worden er in het kader van de aangehaalde diplomatieke banden met Marokko voorzorgsmaatregelen genomen wat betreft ongewenste politieke Marokkaanse beïnvloeding in bijvoorbeeld de Tweede Kamer zoals onlangs in het Europees Parlement is geconstateerd? Op welke manier zal deze beïnvloeding worden gemonitord?
- 29 Zijn er naast de nauwere samenwerking tussen de Nederlandse en Marokkaanse politie en het voorliggende actieplan nog andere akkoorden in ontwikkeling of reeds gesloten tussen de Nederlandse en Marokkaanse regering?
- 30 Hoe is het gesprek/de onderhandeling over het actieplan tussen de Nederlandse en de Marokkaanse overheid precies tot stand gekomen en welk ministerie, overheidsorgaan en/of bewindspersoon heeft dit gesprek geïnitieerd?
- 31 Wie nam het initiatief voor het actieplan? Was dit Nederland of Marokko? En indien dit Nederland betrof, met welke motivatie?
- 32 Wat was de inzet van Nederland als het gaat om mensenrechten?
- 33 Valt het opkomen voor en het bevorderen van mensenrechten of het schenden ervan onder «binnenlandse aangelegenheden», waarover in het actieplan is afgesproken zich er niet in te mengen?

- 34 Betekent het feit dat u lange tijd weigerde het actieplan naar de Kamer te sturen dat de Marokkaanse overheid bepaalt wanneer en hoe de Kamer geïnformeerd wordt over de relatie met Marokko? Zo niet, wat was de reden voor de uitgestelde informatievoorziening naar de Kamer?
- 35 Wordt de Kamer geïnformeerd over de inhoud van de bilaterale bijeenkomsten en consultaties zoals het jaarlijks houden van twee bilaterale bijeenkomsten, strategische politieke consultaties en mogelijk bijeenkomsten op niveau van de gezagdragers over specifieke onderwerpen die worden genoemd in het actieplan?
- 36 Zijn na de recente discussies in Nederland over ongewenste buitenlandse inmenging zoals de lange arm van Rabat, de angst en zorgen die leven onder een deel van de Marokkaanse Nederlanders over het uitleveringsverdrag en het Marokkaans cultureel centrum geadresseerd? Zijn deze zorgen besproken met de Marokkaanse regering?
- 37 Wat is de huidige stand van zaken van het uitleveringsverdrag met Marokko? Op welke termijn wordt de Kamer hierover geïnformeerd?
- 38 Heeft de afspraak omtrent «de transparantie wat betreft bilaterale financiering in Marokko en de uitwisseling van informatie voorafgaand aan financiering van ngo's te maken met de situatie van journalist Omar Radi, gezien de beschuldiging aan zijn adres dat hij «gelden» uit het buitenland zou hebben ontvangen?
- 39 Wat betekent de afspraak wat betreft de transparantie van bilaterale financiering voor onafhankelijke ngo's die mensenrechtenschendingen aanklaarten in Marokko?
- 40 Wat houdt de afspraak wat betreft de transparantie van bilaterale financiering in voor Nederland? Mag Marokko maatschappelijke, culturele en religieuze organisaties zoals moskeeën in Nederland financieel ondersteunen? Indien ja, op welke wijze wordt informatie over deze geldstromen vanuit Marokko naar Nederlandse personen en organisaties openbaar gemaakt? Op welke manier wordt dit beleid getoetst aan het beleid van de Nederlandse overheid om ongewenste buitenlandse inmenging en financiering tegen te gaan?
- 41 Wat zijn de precieze afspraken die gemaakt zijn wat betreft de rol van de Marokkaanse overheid ten opzichte van de Marokkaanse gemeenschap in Nederland zoals genoemd in het actieplan? Horen hier instrumenten bij voor de Marokkaanse overheid om het leven van de Nederlandse burgers met Marokkaanse afkomst te beïnvloeden? Hoe verhoudt deze afspraak zich tot de aangenomen moties van het lid Belhaj c.s. om Nederlanders met een ongewenste nationaliteit te beschermen?
- 42 Zijn er bij het instemmen over het faciliteren van een «Marokkaans Cultureel Centrum» in Amsterdam afspraken gemaakt over de invulling van dit culturele centrum? Zal dit centrum in aard lijken op de Marokkaanse culturele centra in onder meer België, Canada en de VS? Is het daarbij mogelijk dat het culturele centrum wordt ingezet voor politieke inmenging en het controleren van Nederlanders met Marokkaanse achtergrond? Welke voorzorgsmaatregelen worden er genomen tegen deze inmenging? Worden de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD)/ Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) betrokken bij het in kaart brengen van de risico's van ondermijning door de Marokkaanse geheime diensten met de komst van dit centrum?
- 43 Klopt het dat Nederland Marokkanen van wie de asielaanvraag is afgewezen binnenkort weer terug kan sturen naar Marokko? Zo ja, op welke manier gaat Nederland dit aanpakken en per wanneer zal Nederland dit gaan doen?

- 44 Wat zijn de uitkomsten van de vergaderingen van het «gemengd comité» dat is opgezet, en wat was precies de agenda van dit comité voor aanvang van de vergaderingen? Hebben zij afspraken gemaakt over de terugkeer van afgewezen asielzoekers?
- 45 Wat wordt precies verstaan onder het concept «zich niet mengen in binnenlandse aangelegenheden»?
- 46 Beschouwt Marokko kritiek op de mensenrechtensituatie of op de behandeling van mensenrechtenverdedigers en onafhankelijke mensenrechtenorganisaties als inmenging in binnenlandse aangelegenheden?
- 47 Is afgesproken dat wederzijdse kritiek over mensenrechtenkwes- ties niet mag worden beschouwd als inmenging in binnenlandse aangelegenheden?
- 48 Betekent het doel om zich niet te mengen in binnenlandse aangelegenheden dat Nederland zich niet publiekelijk of diploma- tiek zal uitspreken over mensenrechtenschendingen in Marokko? Of kan Nederland dat binnen dit kader wel blijven doen?
- 49 Is er expliciet afgesproken dat wederzijdse kritiek over mensen- rechtenkwes- ties niet mag worden beschouwd als inmenging in binnenlandse aangelegenheden?
- 50 Was het actiepunt over transparantie in de bilaterale financiering een initiatief vanuit Marokko of vanuit Nederland?
- 51 Is het zo dat Nederland een instelling niet zal financieren als de Marokkaanse overheid hier niet positief over adviseert?
- 52 Hoe zal voorkomen worden dat de komst van het Marokkaans cultureel centrum in Amsterdam bijdraagt aan het versterken van de lange arm van Rabat in Nederland?
- 53 Op welke manier is er overleg gevoerd met partijen als het Samenwerkingsverband Marokkaanse Nederlanders, en de mensenrechtenorganisatie Emcemo in de totstandkoming van het punt over het Marokkaans cultureel centrum in Amsterdam?
- 54 Op welke manier is de gemeente Amsterdam expliciet betrokken bij de afspraak in het Actieplan over het cultureel centrum in Amsterdam, los van het feit dat zij voorafgaand aan het plan op de hoogte was van de wens van het vestigen van een dergelijk centrum in Amsterdam?
- 55 Op welk niveau en op welke momenten vindt de dialoog over mensenrechten tussen Nederland en Marokko plaats?
- 56 Zal Nederland zich publiekelijk én diplomatiek blijven uitspreken over de misstanden en mensenrechtenschendingen aan de grens van Marokko met de Spaanse enclave Melilla?
- 57 Welke mensenrechtentoets is aan de totstandkoming van dit Actieplan voorafgegaan?
- 58 Geeft de Nederlandse ambassade in Marokko structureel uitvoe- ring aan de Europese Unie (EU)-richtsnoeren voor mensenrechten- verdedigers?
- 59 Hoe vaak heeft de Nederlandse ambassade in Marokko de Marokkaanse regering de afgelopen tien jaar om opheldering gevraagd bij intimidatie, buitensporig politiegeweld en/of strafrechtelijk vervolging van vreedzame mensenrechtenverdedi- gers en journalisten?
- 60 Heeft Nederland bezwaar gemaakt tegen de strafrechtelijke vervolging van vreedzame mensenrechtenverdedigers en journalisten, zo ja, hoe heeft Nederland dit aangepakt?
- 61 Heeft Nederland/de Nederlandse ambassade bij de Marokkaanse autoriteiten aangedrongen op intrekking van wetgeving die belediging van ambtenaren, militairen of publieke figuren verbiedt, en die in strijd is met de vrijheid van meningsuiting?

- 62 Op welke wijze gaat Nederland voorkomen dat Marokko wetgeving invoert die in strijd is met internationaal recht, en die een inbreuk vormt op het recht van ngo's om (internationaal) fondsen te werven?
- 63 Wat wordt precies bedoeld met «geen inmenging in binnenlandse aangelegenheden»?
- 64 Heeft het afgesproken overleg over ngo-financiering al geleid tot signalen of verzoeken om van bepaalde voorgenomen financiering af te zien?
- 65 Hoeveel strategische politieke consultaties op hoog ambtelijk niveau hebben er plaatsgevonden sinds de ondertekening van het actieplan? Hoe vaak stonden deze consultaties in het teken van het terugsturen van uitgeprocedeerde Marokkaanse asielzoekers?
- 66 Kan de informatie die Nederland ontvangt over de Marokkaanse financiering van ngo's in Nederland jaarlijks met de Kamer worden gedeeld? Zo nee, waarom niet?
- 67 Hoe verhoudt de passage «Beide landen zijn eraan gehouden elkaars soevereiniteit en instellingen te respecteren en zich niet te mengen in binnenlandse aangelegenheden», zich tot (de komst van) het Marokkaans Cultureel Centrum?
- 68 In hoeverre wordt (de komst van) het Marokkaans Cultureel Centrum door Marokko gefinancierd en aangestuurd?
- 69 Voor welke groepen zal het uitleveringsverdrag waarover onderhandeld gaat worden precies gaan gelden? Voor criminelen, of ook voor critici van de Marokkaanse regering?
- 70 Hoe ziet de verbeterde samenwerking en coördinatie op het terrein van migratie er uit volgens de regering? Wat zijn de doelstellingen hierin voor Nederland?
- 71 Wordt er met Marokko ook gesproken over migratiesamenwerking ten aanzien van derdelanders, oftewel niet alleen over «terugname» maar ook over «overname», gezien de rol van Marokko als transitland? Zo ja, met welke resultaten?
- 72 Wat is de stand van zaken met betrekking tot het uitleveringsverdrag?
- 73 Gaat de Nederlandse overheid subsidie verstrekken aan het Marokkaans Cultureel Centrum, en/of wordt het centrum anderszins geholpen door Nederland?
- 74 Was Marokko niet sowieso al verplicht om reisdocumenten aan uitgeprocedeerde of illegaal verblijvende onderdanen af te geven?
- 75 Er wordt gesteld dat «de twee centra hun goede ervaringen zullen delen», op welke centra wordt hier precies gedoeld, aangezien het Marokkaans Cultureel Centrum in Amsterdam het enige centrum is dat verder wordt benoemd?
- 76 Hoe taxeert u de zorgen van Marokkaanse Nederlanders over de lange arm van Rabat, gevoed door de komst van het Marokkaans cultureel centrum? Waarom heeft u de gemeente Amsterdam vooraf niet ingelicht?
- 77 Kunt u uitleggen om welke onderwijsprogramma's het gaat, waar staat dat de academische samenwerking tussen beide landen wordt uitgebreid? Betreft het ook samenwerking op het gebied van islamitisch onderwijs? Zo ja, kunt u dat nader toelichten?